

Fővárosi Választási Bizottság
1052 Budapest Városház u. 9-11.
Telefon: 327-1177, e-mail: FVB@budapest.hu

A Fővárosi Választási Bizottság

193/2024. (VI. 6.) FVB határozata

A Fővárosi Választási Bizottság az Európai Parlament tagjai, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint a nemzetiségi önkormányzati képviselők közös eljárásban lebonyolított 2024. évi általános választásán Csernák János a Budapest Főváros XV. kerület Helyi Választási Bizottsága 165/2024. (VI. 3.) számú határozatával szemben benyújtott fellebbezése tárgyában – 6 igen szavazattal, egyhangúlag – meghozta a következő

határozatot:

A Fővárosi Választási Bizottság a megtámadott határozatot megváltoztatja, és megállapítja, hogy a kifogás tárgyává tett plakát alkalmas a választópolgárok megfélemlítésére, ezért sérti a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény 2. § (1) bekezdés a) pontja szerinti választás tisztaságára, és e) pontja szerinti jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelvét.

A Fővárosi Választási Bizottság Palocsai Bélát, mint a plakátok felelős kiadóját eltiltja a további jogsértéstől.

A Fővárosi Választási Bizottság egyebekben a kifogást elutasítja.

A határozat ellen – jogszabálysértésre való hivatkozással – bírósági felülvizsgálatnak van helye, amelyről a Kúria dönt.

Bírósági felülvizsgálati kérelmet – a Fővárosi Választási Bizottság és annak tagja kivételével – az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet írásban nyújthat be.

A bírósági felülvizsgálati kérelmet a Kúriának kell címezni, de a Fővárosi Választási Bizottságnál (postacím: 1840 Budapest, személyes benyújtás: 1052 Budapest, Városház utca 9-11., e-mail: FVB@budapest.hu) kell előterjeszteni úgy, hogy az a határozat meghozatalát követő három napon belül, legkésőbb 2024. június 9-én (vasárnap) 16.00 óráig megérkezzen a Fővárosi Választási Bizottsághoz.

A bírósági felülvizsgálat illetéke 10000 forint. A bírósági felülvizsgálat során a felet tárgyi illetékfeljegyzési jog illeti meg, ezért mentesül az illeték előzetes megfizetése alól. Az illetékviselési kötelezettségről eljárása során a Kúria dönt.

A bírósági felülvizsgálati eljárásban az ügyvédi képviselet kötelező. A jogi szakvizsgálattal rendelkező személy – a szakvizsga-bizonyítvány egyszerű másolatának csatolásával – saját ügyében ügyvédi képviselet nélkül is eljárhat.

A bírósági felülvizsgálati kérelemnek tartalmaznia kell legalább az érintettségre való hivatkozást, a kérelem alapjául szolgáló jogszabálysértés megjelölését, a kérelem benyújtójának nevét, lakcímét (vagy székhelyét), a kérelem benyújtójának személyi azonosítóját, illetve ha a külföldön élő, magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár nem rendelkezik személyi azonosítóval, a személyazonosságát igazoló igazolványának típusát és számát (jelölő szervezet vagy más szervezet esetében a bírósági nyilvántartásba-vételi számát). A fellebbezés tartalmazhatja benyújtójának elektronikus

levélcímét vagy postai értesítési címét. A fellebbezésben új tények és bizonyítékok is felhozhatóak.

Indokolás

I.

[Az elsőfokon eljáró bizottság döntése és a fellebbezés]

[1] Csernák János (a továbbiakban: Kifogástevő) 2024. május 31-én 11.37 perckor elektronikus levélben a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 208. § szerinti kifogást terjesztett elő a Budapest Főváros XV. kerület Helyi Választási Bizottságnál (a továbbiakban: HVB). Ebben előadta, hogy Palocsai Béla független polgármesterjelölt, és a 11. számú egyéni választókerületben induló független képviselőjelölt plakátokat helyezett ki a XV. kerület számos pontján, így többek között (1) a XVI. és XV. kerületet összekötő Drégelyvár úti felüljárón. (2) az Újpalotai Vásárcsarnok Páskomliget utcai gyalogosátkelőhelyénél és (3) az Újpalotai Vásárcsarnok Nyírpalota úti gyalogosátkelőhelyénél.

[2] A kifogás szerint a plakáton Palocsai Béla jelölt arcképmása mellett a „SZAVAZZ PALOCSAI BÉLA FÜGGETLEN POLGÁRMESTERJELÖLTRE” felirat szerepel. A plakát alsó sávjában pedig a „JUNIUS 9-ÉN” és a SZAVAZZ A TISZA LISTÁIRA” szöveg látható, a két szövegrészt között pedig a szavazat leadását jelképező egymást metsző két vonal került feltüntetésre. A plakáton a „FÜGGETLEN POLGÁRMESTERJELÖLTRE” szövegrész a többi szövegrészhez képest jóval kisebb méretű. A „LISTÁIRA” szövegrész betűmérete pedig még ennél is kisebb, és a „TISZA” felirat felett szerepel. A „SZAVAZZ PALOCSAI BÉLA” és a „TISZA” felirat azonos betűméretben jelenik meg. Hasonlóképpen hangsúlyos a „TISZA” felirat előtt a szavazat leadását jelképező egymást metsző két vonal.

[3] A Kifogástevő szerint a szövegszerkesztés és grafikai elemek eredményeként az utcán gyalogosan, kerékpárosán vagy gépjárművel elhaladó választópolgár számára a „Szavazz Palocsai Béla” szöveg, valamint az „X a TISZA-ra” üzenet érzékelhető. Álláspontja szerint, a bizonyítékként csatolt fényképfelvételekből jól látható, hogy a plakáttól néhány méterre elhaladó választópolgár számára a „FÜGGETLEN POLGÁRMESTERJELÖLTRE” és a „LISTÁIRA” szövegrész egyáltalán nem érzékelhető. Ekként közeli és tüzetes áttekintés hiányában a plakát üzenete az, hogy „szavazz Palocsai Bélára, szavazat a TISZA-ra”, azaz a Palocsai Bélára leadott szavazat egyúttal a TISZA párt támogatását is jelenti.

[4] A plakátok kihelyezésére a Kifogástevő és a tanúk észlelése szerint 2024. május 30-án került sor.

[5] A Kifogástevő a kifogáshoz az utcákon kihelyezett plakátokról három darab, különböző távolságokból készített fotót, a plakátok észleléséről két darab tanúnyilatkozatot, továbbá a Palocsai Béla facebook oldalán, valamint a „Talpra 15! Palocsai Béla Független jelölt és a Tisza Párt Támogatói!!!” nevű facebook oldalon közzétett, a kifogásolt plakátot tartalmazó posztról készített képernyőfotókat csatolt. Csatolt továbbá egy, a TALPRA MAGYAROK! - Tisztelet és Szabadság Párt Közössége - XV. kerület elnevezésű facebook oldalon megjelent közleményt, amely egy arról szóló tájékoztatás, hogy a pártnak a XV. kerületben nincs önkormányzati képviselőjelöltje, sem polgármester jelöltje.

[6] A Kifogástevő kérte annak megállapítását, hogy a plakátok kihelyezésével Palocsai Béla megsértette a Ve. 2. § (1) bekezdés a) pontja szerinti választás tisztaságára, c) pontjában foglalt esélyegyenlőség a jelöltek, a jelölő szervezetek között és e) pontja szerinti jóhiszemű

és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelvét. Kérte továbbá a további jogsértéstől való eltiltást, és bírság kiszabását.

[7] A Kifogástevő jogi indoklásában a következőket fejtette ki.

[8] A kifogásban megjelölt plakát a Palocsai Béla független jelöltre történő szavazásra buzdít, ekként kampányeszköznek, és a Ve. 144. § szerinti plakátnak minősül.

[9] A Kúria gyakorlata szerint a választás tisztaságára, a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlásra vonatkozó alapelveknek kizárólag az olyan plakát felel meg, amelyből magából egyértelműen és nyilvánvalóan megállapítható, hogy kinek a támogatására ösztönöz. A plakát jellegéből, céljából, rendeltetéséből, továbbá a rá vonatkozó szabályozásból adódóan nem közvetlen közelről és nem különösen gondos vizsgálat eredményeként kell kiderülnie annak, kinek és milyen jellegű támogatására hív fel (Kvk.V.37.941/2016/3., Kvk.VI.37.414/2018/2., Kvk.II.37.391/2018/4., Kvk.VI.39.087/2024/6.).

[10] A Kúria a Kvk.V.39.047/2024/4. számú határozatában kifejtette, hogy a választópolgárnak tisztában kell lennie azzal, hogy mely egyéni választókerületi jelöltet mely jelölőszervezet jelölte. Ezért a választások tisztasága, a jelöltek és a jelölőszervezetek esélyegyenlősége és a jóhiszemű rendeltetésszerű joggyakorlás megkívánja, hogy egyértelmű legyen, hogy a jelölt mely jelölőszervezet jelöltje. E tekintetben a Kúria annak is jelentőséget tulajdonított, hogy az egyéni választókerületi jelöltekre leadott töredékszavazatok a képviselőjelöltet jelölő szervezet kompenzációs listáját támogatják. Emiatt a választópolgár annak reményében adja le szavazatát az adott jelöltre, hogy a feltüntetett jelölő szervezet is kompenzációs listán töredékszavazatban részesülhet.

[11] A Kúria fenti határozatai fényében a Ve. 2. § (1) bekezdés a) pontja szerinti választás tisztaságára, c) pontjában foglalt esélyegyenlőség a jelöltek, a jelölő szervezetek között és e) pontja szerinti jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelvének az olyan választási plakát felel meg, amiből a plakát előtt elhaladó választópolgár számára egyértelműen megállapítható, hogy mely jelölt, jelölő szervezet támogatására ösztönöz, és e tekintetben nem bír megtévesztő tartalommal.

[12] Kifogástevő álláspontja szerint a kifogás tárgyát képező plakátok egyértelműen azt az üzenetet közvetítik, hogy aki Palocsai Bélára szavaz az a TISZA pártra szavaz. Azaz azt sugallja, hogy Palocsai Béla a TISZA párt jelöltje. Ez különösen aggályos arra a körülményre tekintettel, hogy Palocsai Béla nemcsak polgármesterjelöltként, hanem egyéni körzetben képviselőjelöltként is indul, ezért a megtévesztő kampány következtében választópolgárok azt is gondolhatják, hogy a Palocsai Bélára, mint egyéni képviselőjelöltre leadott szavazattal egyúttal a TISZA párt kompenzációs listáját is támogatják. Egyúttal a plakát értelemszerűen azt a mögöttes üzenetet is hordozza, hogy Palocsai Bélát a TISZA párt jelölte és támogatja. Ezzel szemben jogi tény, hogy Palocsai Béla nem a TISZA párt jelöltje.

[13] Kifogástevő rögzíti, hogy a kifogásolt plakátról készített közeli képeken megállapítható, hogy az tartalmazza ugyan a Ve. 144. § (2) bekezdésben meghatározott kötelező tartalmi elemeket (un. impresszum), azonban az utcán gyalogosan, kerékpárossal vagy gépjárművel elhaladó választópolgár számára nem észlelhető, nem látható, amely alkalmas a hivatkozott választási alapelvek (Ve. 2 § (1) a) c) e)) megsértésének megállapítására.

[14] Az impresszum megléte miatt ugyanakkor, álláspontja szerint Palocsai Béla felelőssége a hivatkozott jogsértések kapcsán egyértelműen megállapítható, mivel a kifogásolt plakát,

minden kétséget kizáróan a személyéhez köthető. E körben Kifogástevő bizonyítékként csatolta Palocsai Béla nyilvános facebook profilján posztolt képet, ami teljes azonos a plakáton kihelyezett képekkel. Palocsai Béla a plakátról készített posztjának időpontja 2024. május 23., azaz egy héttel korábbi, mint a plakátok utcai kihelyezése. A „Talpra 15! Palocsai Béla Független jelölt és a Tisza Párt Támogatói!!!” nevű facebook profil 2024. május 30-án olyan képet tett közzé, ami a kifogás tárgyát képező plakát előtt álló Palocsai Béláról készült. Palocsai Béla testtartása alapján valószínűsíthető, hogy a fotó egy „szelfi”, azaz olyan fotó, amit Palocsai Béla saját magáról készített. A posztot a plakátok megjelenésének napján tették közzé. Véleménye szerint e facebook posztok bizonyítják, hogy a megtévesztő megjelenésű plakátok Palocsai Béla tudtával készültek és helyezték ki.

[15] A bíróság kiszabásának indokoltsága, illetve mértékének megállapítása kapcsán Kifogástevő kifejtette, hogy az eset összes körülményeit - így különösen a jogsértéssel érintettek körének nagyságát, a jogsértés súlyát és területi kiterjedtségét, a jogsértés ismétlődő jellegét – szükséges figyelembe venni. A bíróság összegének megállapításakor figyelembe kell venni azt is, ha a jogsértés nyilvánvalóan szándékos volt. Álláspontja szerint e mérlegelési szempontok alapján megállapítható a bíróság kiszabásának indokoltsága. A jogsértés ugyanis nyilvánvalóan szándékos. A plakát megszerkesztése, a színek, a betűméret manipulatív alkalmazása, álláspontja szerint egyértelműen bizonyítja, hogy Palocsai Béla szándékosan törekedett a választók megtévesztésére. A bizonyítékként csatolt cikk alapján a TISZA párt is szándékos visszaélésnek tekinti a megtévesztő plakát alkalmazását. A csatolt tanúnyilatkozat alapján az is megállapítható, hogy a jogsértő plakátok százas nagyságrendben lettek kihelyezve a kerület legkülönbözőbb részeibe. Emiatt a jogsértés területi kiterjedése, és az megtévesztéssel elért választópolgárok száma is jelentős.

[16] A HVB 165/2024. (VI. 3.) számú határozatával, érdemi vizsgálatot követően a kifogást elutasította.

[17] A plakát szövegét megvizsgálva a HVB megállapította, hogy az valótlan vagy megtévesztő állítást nem tartalmaz. A plakát jobb felső harmadában olvasható bekeretezett szöveg rögzíti, hogy Palocsai Béla független jelölt. Ettől jól elkülönítve a plakát alján található az a szöveg, ami a TISZA listáira történő szavazásra buzdít. A HVB megítélése szerint Palocsai Béla független polgármesterjelölti státusza, illetve az ettől elkülönülő TISZA listára történő szavazásra buzdítás a plakát előtt elhaladó felületen szemlélő számára is egyértelműen megállapítható.

[18] A HVB álláspontja szerint a szöveg értékelése során értékelni kell azt a körülményt, hogy június 9-én közös eljárásban kerül sor az önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választására, és az Európai Parlament tagjainak megválasztására. Ebből következően a választási kampányban kihelyezett plakátok egyszerre buzdíthatnak az önkormányzati képviselő és polgármesterjelöltek, valamint az Európai Parlament tagjainak választásán állított listákra. Az önkormányzati választáson induló független polgármester- és képviselőjelölteknek jogában áll állást foglalni abban a kérdésben, hogy az Európai Parlament tagjainak választásán, illetve a fővárosban a Fővárosi Közgyűlés tagjainak választásán mely jelölő szervezetek listájának támogatását kéri a választópolgároktól. A plakáton Palocsai Béla független jelölt e véleménynyilvánítás szabadságába tartozó jogával élt, amikor saját plakátján a TISZA listáira való szavazásra buzdította a választópolgárokat. A TISZA a XV. kerületben kompenzációs listát nem állított, ezért a kifogásban előadott érveléssel szemben a plakát nem alkalmas azon üzenet közvetítésére, hogy a Palocsai Béla jelöltre leadott szavazat egyúttal a TISZA támogatását is jelenti.

[19] Mindezekre tekintettel a HVB megállapította, hogy a kifogás tárgyává tett plakát nem alkalmas a választópolgárok megtévesztésére, ezért nem sérti a Ve. kifogásban felhívott alapvető rendelkezéseit, ezért a kifogást elutasította.

[20] Fentieket követően Kifogástevő, elektronikus úton fellebbezést nyújtott be az elsőfokon eljáró bizottságnál 2024. június 4-én 15 óra 9 perckor a támadott határozattal szemben, amelyben kérte, a Fővárosi Választási Bizottságot (továbbiakban: FVB), hogy a HVB jelen fellebbezéssel támadott határozatát a Ve. 231. § (5) bekezdés b) pontja alapján változtassa meg, és a kifogásban foglaltaknak helyt adva, a jogszabálysértések tényét állapítsa meg, Palocsai Béla független jelöltet tiltsa el a további jogszabálysértéstől, valamint a jelölttel szemben szabjon ki bírságot.

[21] Érintettségét arra alapozta, hogy az önkormányzati képviselők 2024. évi általános választásán Budapest XV. kerület 11. számú egyéni választókerületében képviselőjelölt, ugyanabban a választókerületben tehát, ahol az álláspontja szerint jogsértő kampánytevékenységet folytató személy, Palocsai Béla is képviselőjelölt.

[22] A fellebbezésben a HVB határozat jogszabálysértő voltát és mérlegelési jogkörben hozott döntés megalapozatlanságát a következő indokokkal támasztotta alá.

[23] A Ve. 14. § (1) bekezdése a választási bizottságok feladataként határozza meg a választások tisztaságának, törvényességének biztosítását, a pártatlanság érvényesítését és szükség esetén a választás törvényes rendjének helyreállítását. A Ve. 43. § (1) bekezdésének előírása szerint a választási bizottság a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján tisztázza a döntéshozatalhoz szükséges tényállást. Ezzel szemben a HVB a kifogáshoz benyújtott bizonyítékokat tévesen mérlegelte, hibás tényállást állapított meg, és helytelen jogi megállapításokat tett.

[24] A joggyakorlat alapján a Ve. 2. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt választás tisztaságának megóvása és az e) pontjában foglalt jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelveinek kizárólag az olyan plakát felel meg, amelyből magából egyértelműen és nyilvánvalóan megállapítható, hogy kinek a támogatására ösztönöz. E követelményt fejtette ki a Kúria a Kvk.V.37.941/2016/3., és erősített meg a Kvk.VI.37.414/2018/2. számú határozatában az alábbiak szerint:

„[28] A Kúria osztotta a jelen tényállással lényegében megegyező ügyben, a Kúria által Kvk. V.37.941/2016/3. számon hozott végzésben kifejtetteket, annak indokolásától eltérni nem kíván, azt az alábbiakban idézettek szerint irányadónak tekinti:

„[29] A választás tisztaságára a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlásra vonatkozó alapelveknek kizárólag az olyan plakát (kampányeszköz) felel meg, amelyből magából egyértelműen és nyilvánvalóan megállapítható, hogy kinek a támogatását ösztönzi.

[25] Kifogástevő álláspontja szerint a joggyakorlat egyértelmű abban is, hogy a plakát nem lehet megtévesztő a tekintetben, hogy a jelölt független jelöltként vagy valamely jelölő szervezet jelöltjeként indul a választáson. Ennek megfelelően a Kúria a Kvk.II.37.391/2018/4. számú határozatában elmarasztalta azt a jelöltet, aki nem tüntette fel plakátján az őt jelölő szervezetet:

„[10] A jelölt választási plakátja az egyéni országgyűlési választókerületi képviselőjelölti minőségét mutatja be, a jelölt népszerűsítését szolgálja, azonban mivel nem tartalmazza a jelöltet támogató jelölő szervezet megnevezését vagy lógóját, ezért megtévesztésre alkalmas adattartalommal rendelkezik. A Lendülettel Magyarországot támogatóval induló jelölt esetében a támogató szerv feltüntetésének hiánya arra vezet, hogy a választópolgárok megtévesztően abban a hiszemben vannak, hogy a jelölt - a valóságtól eltérően - független jelölt. A Kúria a Kvk.V.Ö7.941/2016/3. számú végzésében kifejtette, hogy a választás

tisztaságára, a jóhiszemű és a rendeltetésszerű joggyakorlásra vonatkozó alapelveknek kizárólag az olyan plakát (kampányeszköz) felel meg, „amelyből magából, egyértelműen és nyilvánvalóan megállapítható, hogy kinek a támogatására ösztönöz”. Ennek a követelménynek a kérdéses plakát nem felelt meg, mert bár az egyéni képviselőjelölt támogatására ösztönzött, de anélkül, hogy a támogató szervezet nevét vagy lógóját feltüntette volna, ezért a Ve. 2. § (1) bekezdés a) pontja szerinti jogsértés fennállt. ”

[26] Kifogástevő rámutatott, hogy a joggyakorlat szerint abban az esetben is megállapítható a jogsértés, ha a jelölt olyan szervezetet tüntet fel plakátján, amiről nem megállapítható, hogy az jelölő vagy támogató szervezet minőségében szerepel-e. Ilyen jogsértésről foglalt állást a Kúria a Kvk.V.39.047/2024/4. számú határozatában:

„[27] A Kúria hangsúlyozza, hogy a jelen ügy tényállása szerint a jelölő, illetve támogató szervezetek szimbólumainak azonos méretben és egymás mellett grafikai, vagy szöveges elkülönítés nélküli plakátokon történő megjelenítése a kifogás tárgya, vagyis nem önmagában a támogató szervezet megjelenítése. Azaz az érintett plakátok vonatkozásában a választópolgár nem tudja megítélni, hogy az egyes szervezetek milyen minőségben szerepelnek. A kifogás azért megalapozott, mert a kampányeszközökön - a fenti indokokra figyelemmel - nem lehet azonos módon, megtévesztő jelleggel feltüntetni a jelölő és támogató szervezeteket. ”

[27] A Kifogástevő álláspontja szerint a Ve. 2. § (1) bekezdés a) pontjában és e) pontjában foglalt alapelvekből fakadó követelmény, hogy a plakát jellegéből, céljából, rendeltetéséből, továbbá a rá vonatkozó szabályozásból adódóan nem közvetlen közlőről és nem különösen gondos vizsgálat eredményeként kell kiderülnie annak, kinek és milyen jellegű támogatására hív fel. Ezt fogalmazta meg a Kúria a Kvk.V.37.941/2016/3. határozatában, amit utóbb a Kvk.VI.37.414/2018/2. számú döntésében is megerősített:

„[19] A plakát, így a népszavazási kampány részeként közzétett óriásplakát is mindig valamilyen üzenet hordoz (Lásd.: Ve. 140-141. §-ai). A plakát jellegéből, céljából, rendeltetéséből, továbbá a rá vonatkozó szabályozásból adódóan nem közvetlen közlőről és nem különösen gondos vizsgálat eredményeként kell kiderülnie annak, kinek és milyen jellegű támogatására hív fel. Ezt, ahogyan a kérelmezett is megállapította a határozatában, egy kampányban a plakátnak „magából egyértelműen és nyilvánvalóan megállapítható” módon kell jeleznie. E követelményeknek azonban a Kúria rendelkezésére álló bizonyítékok szerint nem felel meg a kifogásolt választási plakát. A becsatolt fényképfelvételekből ugyanis az állapítható meg, hogy alapos a kérelmező e körben előadott érvelése. A kifogásolt óriásplakátról készített fényképfelvételek egyértelműen igazolják, hogy a plakát jobb alsó sarkában lévő felirat még közvetlen közlőről is csak nehezen, alig olvasható, ebből következően pl.: autóból nyilvánvalóan nem látható. ”

[28] A Kifogástevő álláspontja szerint a HVB nem vette figyelembe azt a kifogásban előadott körülményt sem, hogy az tartalmazza ugyan a Ve. 144. § (2) bekezdésben meghatározott kötelező tartalmi elemeket (un. impresszum), azonban az utcán gyalogosan, kerékpárosán vagy gépjárművel elhaladó választópolgár számára nem észlelhető, nem látható. Holott a választópolgárok számára az is információértéket hordozna, hogy a plakátot Palocsai Béla és nem a TISZA párt adta ki. A szinte észlelhetetlen impresszum önmagában alkalmas a hivatkozott választási alapelvek (Ve. 2. § (1) bekezdés a), c) és e) pont) megsértésének megállapítására.

[29] Amennyiben a HVB megfelelően mérlegeli a kifogáshoz benyújtott bizonyítékokat, akkor a Ve. 43. § (1) bekezdés szerinti tényállás tisztázási kötelezettsége során meg kellett volna állapítani, hogy a szövegszerkesztési és grafikai megoldások következtében az utcán gyalogosan, kerékpárosán vagy gépjárművel elhaladó választópolgár számára a plakát megtévesztő üzenetet hordoz, mert a plakáttól néhány méterre elhaladó választópolgár

számára a „FÜGGETLEN POLGÁRMESTERJELÖLTRE” és a „LISTÁIRA” szövegrész egyáltalán nem érzékelhető. Tehát a plakát tényleges szövege és a választópolgárok számára érzékelhető tartalma között tudatosan előidézett különbség van. Így bár a plakáton szereplő szöveg önmagában nem jogsértő, azonban a formális jogkövetés égisze alatt valójában megtévesztő tartalmat közvetít, ezzel pedig rendellenes, visszaélésszerű joggyakorlást valósít meg. Közeli és tüzetes áttekintés hiányában a plakát érzékelhető tartalma az, hogy „szavazz Palocsai Bélára, szavazat a TISZA-ra”. Azaz a plakát megfelelteti a Palocsai Bélára és a TISZA pártra szavazást. Ezzel pedig azt a megtévesztő üzenetet hordozza, hogy a Palocsai Béla jelöltre való szavazás a TISZA pártra szavazást jelenti.

[30] Ezzel szemben a HVB a támadott határozat indokolásában azzal érvelt, hogy a TISZA párt a XV. kerületben nem állított kompenzációs listát, ezért a plakát nem alkalmas annak az üzenetnek a közvetítésére, hogy a Palocsai Bélára leadott szavazat egyúttal a TISZA támogatását is jelenti. Alkalmas de az esélyegyenlőséget nem rontja, mert nincs versenyben a kerületben

[31] A HVB indokolása sérti a Ve. 2. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt választás tisztaságának megóvása alapelvét. A Kúria fent ismertetett gyakorlatából ugyanis egyértelműen következik, hogy magából a plakát tartalmából kell egyértelműnek lennie, hogy az kinek a támogatására ösztönöz, e tekintetben nem lehet megtévesztő. A kifogás tárgyává tett plakát az utcán elhaladó, és plakátot tüzetesen át nem tanulmányozó választópolgárok számára azt a megtévesztő tartalmat hordozza, hogy a Palocsai Bélára szavazás a Tisza párt támogatásával egyenlő. E megtévesztés fennáll attól függetlenül, hogy a TISZA párt ténylegesen állította e listát a XV. kerületben. A Kúria Kvk.V.39.047/2024/4. számú határozatából is az következik, hogy az egyéni választókerületi jelöltekre leadott szavazatok és a kompenzációs listára jutó szavazatok törvényi szabályozásból eredő összefüggés miatt különös jelentősége van annak, ha az egyéni választókerületi jelölt megtévesztő módon magát valamely jelölő szervezet jelöltjeként állítja be. A Kúria ugyanis olyan szervezet lógójának feltüntetése miatt állapított meg jogsértés, ami az adott kerületben nem állított kompenzációs listát, annak ellenére, hogy nyilvántartásba vett jelölő szervezet volt. Ezzel összefüggésben a Kúria kifejtette: „ [25] A választópolgár tehát nem csupán a jelölt, hanem a jelölőszervezet irányában is kifejezi támogatását ajánlásával, majd később leadott szavazatával. A választópolgár akaratát nem csupán a jelölt személye, de a jelölőszervezet is befolyásolhatja. Mindezt nyomatékosítja, hogy egyéni választókerületekben a mandátumot nem eredményező szavazatok a jelölőszervezetek kompenzációs listáján eredményezhetnek mandátumot. Ezért a Kúria osztja a kifogásban szereplő azon álláspontot, hogy a választópolgárnak van tisztában kell lennie azzal, hogy mely egyéni választókerületi jelöltet mely jelölőszervezet jelölte.

[26] A választások tisztasága, a jelöltek és a jelölőszervezetek esélyegyenlősége és a jóhiszemű rendeltetésszerű joggyakorlás megkívánja, hogy egyértelmű legyen, hogy mely jelölőszervezet jelöltje az egyéni választókerületi jelölt. Amennyiben az adott plakáton a jelölő, illetve támogató szervezetek meg nem különböztetett módon kerülnek feltüntetésre, az alkalmas a választók megtévesztésére, mert az a választópolgárok kétséges, hogy a jelölt személyén túl, ténylegesen mely jelölőszervezetet is támogatják szavazatukkal. A jelölő és támogató szervezetek megkülönböztetés nélküli, feltüntetése arra vezethet, hogy a választópolgár annak reményében adja le szavazatát az adott jelöltre, hogy a feltüntetett, támogató szervezet is kompenzációs listán töredékszavazatban részesülhet, holott erre nincs lehetőség, mert a jelölőszervezetekkel azonos módon feltüntetett szervezet csupán támogatja a jelöltet.”

[32] Kifogástevő álláspontja szerint tehát a Kúria fenti határozat alapjául szolgáló tényállás megegyezik a jelen ügy tényállásával a tekintetben, hogy a plakáton feltüntetett szervezet a kerületben nem állított kompenzációs listát. A Fővárosi Választási Bizottság a 148/2024. (V.

14.) FVB határozatában pedig olyan szervezet plakáton való szerepeltetését is jogsértőnek ítélte, ami a kifogás benyújtása napján nemhogy kompenzációs listával nem rendelkezett, de még a jelölő szervezetek nyilvántartásban sem szerepelt.

[33] Jelen esetben a kifogás tárgyává tett plakátot különösen alkalmassá teszi a megtévesztésre az a köztudomású tény, hogy a TISZA párt a 2024. évi önkormányzati választáson jelölteket állító jelölő szervezetként nyilvántartásba van véve. Így a plakát előtt elhaladó választópolgár megalapozottan feltételezheti, hogy Palocsai Béla a TISZA párt jelöltje.

[34] Álláspontja szerint a jogsértést különösen súlyossá teszi az a tény, hogy állítása szerint a TISZA párt nevében Magyar Péter kifejezetten elhatárolódott Palocsai Bélától, és plakátok kihelyezését a párt nevével való visszaélésnek tekintette. Rámutatott, hogy kifogásában erre vonatkozóan is terjesztettem elő bizonyítékot. Álláspontja szerint, amint az a hivatkozott jogesetektől látható a gyakorlat még a támogató szervezetek feltüntetését is megtévesztőnek és ekként jogsértőnek tekinti, ha az a jelölti, illetve támogatói minőség tekintetében megtévesztő. Ebből következően nyilvánvalóan jogsértő egy olyan szervezet megtévesztő feltüntetése, amely még csak nem is támogatja a jelöltet, hanem attól kifejezetten elhatárolódik.

[35] Tehát a HVB az előterjesztett bizonyítékokat tévesen mérlegelte, ebből következően téves tényállást állapított meg a plakát érzékelhető szövege és üzenete tekintetében, továbbá figyelmen kívül hagyta a Ve. 2. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt választás tisztaságának megóvása és az e) pontjában foglalt jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelveiből következő követelményeket. Ezzel maga is megsértette a Ve. hivatkozott alapelveit, nem tett megfelelően eleget a Ve. 43. § (1) bekezdésében foglalt tényállás tisztázása kötelezettségének, és nem látta el a Ve. 14. § (1) bekezdéséből következő törvényi feladatait (a választások tisztaságának, törvényességének biztosítása, a pártatlanság érvényesítése).

[36] Fentiekre tekintettel Fellebbező kérte a Fővárosi Választási Bizottságtól, hogy a 231. § (5) bekezdés b) pontja alapján a HVB határozatát változtassa meg, és a kifogásnak adjon helyt.

II.

[A Fővárosi Választási Bizottság döntése]

[37] A Fővárosi Választási Bizottság (továbbiakban: FVB) elsőként a fellebbezés befogadhatóságát vizsgálta meg, és megállapította, hogy a fellebbezést Csernák János, a XV. kerület 11. számú egyéni választókerületében, a MOMENTUM- DK- MSZP- PÁRBESZÉD- LMP- RÁTE- SZOLIDARITÁS- MINDENKI MAGYARORSZÁGA- JOBBIK települési kompenzációs listás jelöltje, a Ve. 221. § (1) bekezdése szerinti, az érintettségét megalapozó körülmény megjelölésével, a Ve. 224. § (2) bekezdésében meghatározott határidőn belül, megfelelő formában terjesztette elő, tartalma megfelel a Ve. 224. § (3) bekezdésében foglaltaknak.

[38] A Fővárosi Választási Bizottság a Ve. 231. § (4) bekezdése alapján az elsőfokon eljáró választási bizottság határozatát és a döntést megelőző eljárást is vizsgálta, ennek körében a kifogásban, illetve a fellebbezésben előadott bizonyítékokat és az elsőfokon eljáró választási bizottság határozatát a következők szerint értékelte.

[39] A Ve. 43. § (1) és (2) bekezdése szerint: „A választási bizottság a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján tisztázza a döntéshozatalhoz szükséges tényállást. A választási bizottság eljárásában minden olyan bizonyíték felhasználható, amely alkalmas a tényállás

tisztázásának megkönnyítésére. Bizonyíték különösen: a nyilatkozat, az irat, az írásbeli tanúvallomás és a tárgyi bizonyíték.”

[40] Az FVB megvizsgálta a bizonyítékként csatolt, a vitatott plakátról eltérő távolságokból készített három db fotót. Megállapította, hogy a fotókon szereplő plakáton Palocsai Béla független polgármesterjelölt, és a 11. számú egyéni választókerületben induló független képviselőjelölt jelölt arcképmása fölött a „SZAVAZZ PALOCSAI BÉLA FÜGGETLEN POLGÁRMESTERJELÖLTRE” felirat szerepel. A plakát alsó sávjában pedig a „SZAVAZZ A”, majd a szavazat leadását jelképező egymást metsző két vonal, végül pedig a „TISZA LISTÁIRA” szöveg szerepel. A plakáton a „FÜGGETLEN POLGÁRMESTERJELÖLTRE” szövegrész a többi szövegrészhez képest jóval kisebb méretű, egymástól eltérő színben, azonos betűméretben jelenik meg, a „FÜGGETLEN” felirat a jelölt nevével és a „SZAVAZZ” felirattal azonos fehér színben, míg a „POLGÁRMESTERJELÖLTRE” szövegrész piros színben. Az alsó sávban megjelenő „TISZA LISTÁIRA” szavak egymás alatt helyezkednek el oly módon, hogy a „LISTÁIRA” kifejezés kevésbé látható módon, a jóval nagyobb betűmérettel szedett „TISZA” felirat fölött látható.

[41] Ugyancsak bizonyítékként került csatolásra a vitatott plakátot ábrázoló Palocsai Béla facebook oldalán posztolt fotó, amelyen a fentebb részletezett plakát azzal az eltéréssel látható, hogy annak alsó sávjában a „SZAVAZZ A” feliratot megelőzi a „JÚNIUS 9-ÉN” felirat.

[42] További bizonyítékként szerepel a vitatott plakátot Palocsai Bélával együtt ábrázoló ún. „szelfi” fotóról készült, a Talpra 15 ! Palocsai Béla Független jelölt és a Tisza Párt Támogatói !!!! elnevezésű facebook oldalon megjelent kép.

[43] Az FVB megállapította, hogy a bizonyítékként csatolt közeli felvételeken látható, hogy a plakát tartalmazza a Ve. 144. § (2) bekezdésében meghatározott kötelező tartalmi elemeket (ún. impresszum), az azonban néhány méter távolságból már szinte nem észlelhető, ugyanakkor a valós körülmények között való olvashatósága a benyújtott bizonyíték alapján egyértelműen nem megítélhető.

[44] Kifogástevő, érveinek alátámasztására csatolt két db, két különböző magánszemély által a HVB-nek címzett tanúnyilatkozatot annak igazolására, hogy a jogsértő plakátok 2024. május 30-án, százas nagyságrendben kerültek kihelyezésre a kerület legkülönbözőbb részein. Az FVB e nyilatkozatok kapcsán rámutat, hogy azok valóban sérelmezik a plakát megtévesztő voltát figyelemmel arra, hogy független jelölt plakátján megjelenik a TISZA felirat, amely okán az megtévesztheti a választókat. Ténylegesen szerepel bennük, hogy a tanúk a plakátokat 2024. május 30-án észlelték. Ugyanakkor, e két levél kapcsán az FVB fontosnak tartja leszögezni, hogy a kifogásban a Kifogástevő által tett állítással ellentétben azokban az érintett plakátok százas nagyságrendben történő észlelésével kapcsolatos közlés nem jelenik meg. A nyilatkozatok közül az egyikben olvasható a „legalább 10 db” kifejezés”.

[45] Végül, de nem utolsó sorban Kifogástevő csatolta a TALPRA MAGYAROK! -Tisztelet és Szabadság Párt Közössége - XV. kerület elnevezésű facebook oldalon megjelent közleményt. Ez utóbbi rögzíti, hogy a TISZA pártnak nincs önkormányzati képviselőjelöltje a XV. kerületben, és nem támogat civileket sem a választáson, továbbá minden ilyen tartalmú állítást, vagy ennek sugalmazását valótlan tartalmú állításnak titulálja. Az FVB megállapította, hogy Kifogástevő a kifogásban hivatkozott, a Magyar Narancs internetes honlapján 2024. május 30-án közölt „A Momentum kilépett XV. kerületi elnöke a Tisza Párt nevével kampányol.” c. cikket nem csatolta.

[46] Kifogástevő jelezte, hogy észlelése, valamint a fentebb hivatkozott két tanúnyilatkozatban foglaltak alapján a plakátok kihelyezésére május 30-án került sor.

[47] A kampányeszköz fogalmát a Ve. 140.§-a határozza meg. E szerint „Kampányeszköznek minősül minden olyan eszköz, amely alkalmas a választói akarat befolyásolására vagy annak megkísérlésére, így különösen a

- a) plakát,
- b) a jelölő szervezet vagy jelölt által történő közvetlen megkeresés,
- c) politikai reklám és politikai hirdetés,
- d) választási gyűlés.

A kifogásolt plakát tehát kampányeszköznek minősül.”

[48] A Ve. Nagykommentárja rögzíti, hogy „A mérlegelésen alapuló határozat elleni fellebbezés vagy bírósági felülvizsgálati kérelem alapja lehet többek között, ha a tényállás nincs kellőképpen feltárva, vagy a mérlegelés szempontjai nem állapíthatók meg.

[49] A kifogásban hivatkozott Ve. alapelvek sérelmével, a kifogásolt plakát megtévesztésre alkalmas jellege okán az FVB a következőket állapította meg. Kúria a Kvk.V.37.941/2016/3. számú határozatában kapcsolatban leszögezte, hogy: „... a jóhiszemű és a rendeltetésszerű joggyakorlásra vonatkozó alapelveknek kizárólag az olyan plakát (kampányeszköz) felel meg, „amelyből magából, egyértelműen és nyilvánvalóan megállapítható, hogy kinek a támogatására ösztönöz”. Ugyanebben a határozatában rögzítette, majd Kvk.VI.37.414/2018/2. számú döntésében is megerősítette, hogy: „...A plakát jellegéből, céljából, rendeltetéséből, továbbá a rá vonatkozó szabályozásból adódóan nem közvetlen közlő és nem különösen gondos vizsgálat eredményeként kell kiderülnie annak, kinek és milyen jellegű támogatására hív fel.”

[50] Az FVB a csatolt dokumentumok alapján arra a megállapításra jutott, hogy a kifogás tárgyát képező plakát fenti kritériumoknak nem felel meg, mert a választópolgárok többségére jellemző, tőlük elvárható mértékű vizsgálat eredményeként a plakát, vizuális megjelenése folytán alkalmas lehet az azon szereplő jelölt és az ugyancsak megjelenő TISZA párt támogatásának egybemosására, ezzel a választók megtévesztésére. E jelleget tovább erősítik a fentebb az plakát impresszumával kapcsolatosan tett megállapítások.

[51] A Kvk.VI.37.414/2018/2. számú határozatában egyebek mellett kifejtette, hogy: „...” plakát nem lehet megtévesztő a tekintetben, hogy a jelölt független jelöltként vagy valamely jelölő szervezet jelöltjeként indul a választáson.

[52] Az FVB rögzítette, hogy a kifogásolt plakáton megjelenő grafikai és szöveges elemek jellegéből, és elrendezéséből adódóan, megfelelő távolságból történő alapos áttekintés hiányában nem állapítható meg egyértelműen a TISZA párt szerepe. A plakát ezért a választópolgárok megtévesztésére alkalmas, ezáltal a választások tisztaságának sérelmét valósítja meg. Az ugyanis, hogy a jelölt független mivoltának megjelenítése vizuálisan jelentősen kisebb hangsúlyt kap a TISZA párt megjelölésénél, megtévesztő a tekintetben, hogy a jelölt független jelöltként vagy a plakáton megjelenő jelölő szervezet jelöltjeként indul-e a választáson Kvk. V.37.941/2016/3.

[53] Fentiekből adódóan, az érintett plakátokat megtekintő választópolgár számára nem áll rendelkezésre semmilyen eszköz annak megállapítására, hogy az érintett jelölt vonatkozásában a plakáton megjelenő jelölőszervezet milyen formában vesz részt a választási eljárásban, Ez a választópolgár döntését a jelölt támogatásakor a Ve. alapelveivel ellentétesen befolyásolhatja, mivel a választási plakátok alapján nem fog rendelkezni valós információval arra nézve, hogy a jelöltet a plakáton megjelenő szervezet milyen minőségben támogatja, illetve, hogy a jelölt választópolgár általi támogatása adott esetben, jelenti-e a szóban forgó szervezet támogatását Kúria Kvk.V.37.941/2016/3. számú végzésére.

[54] A fent hivatkozott indokok alapján az FVB megállapítja a Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelveinek sérelmét.

Az FVB álláspontja szerint a HVB indokolásából nem állapíthatóak meg a kellő részletességgel a döntését megalapozó mérlegelési szempontok. A fentiek alapján a Fővárosi Választási Bizottság az elsőfokon eljáró választási bizottság határozatát – az indokolásban kifejtettek szerint – megváltoztatta és a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

III.

[Egyéb rendelkezések]

[55] A Fővárosi Választási Bizottság hatásköre a Ve. 333. § (1) bekezdés b) pontján, valamint a Ve. 345. § (2) bekezdés c) pontján alapul. A bizottság a Ve. 44. § (1) bekezdése alapján az ügy érdemében határozatot hoz, a határozatra, annak közlésére, illetve nyilvánosságra hozatalára a Ve. 46-49. §-át kell alkalmazni.

[56] A Fővárosi Választási Bizottság másodfokú határozata elleni bírósági felülvizsgálatnak a Ve. 222. § (1) bekezdése alapján van helye. A jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ve. 223-225. §-án alapul. A Kúria hatáskörét a bírósági felülvizsgálati kérelem elbírálására a Ve. 229. § (1) bekezdése állapítja meg.

[57] Az illetékekről szóló tájékoztatás a Ve. 229. § (2) bekezdésén, valamint az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 37. § (1) bekezdésén, valamint 45/A. § (5) bekezdésén alapul.

Budapest, 2024. június 6.

Dr. Fazekas János s.k.
a Fővárosi Választási Bizottság
elnöke